

*Bestuur en medewerkers van Hospice Duin- en Bollenstreek
wensen u een voorspoedig 2019*

HOSPICE DUIN- EN BOLLENSTREEK

Najaar 2018
NIEUWSBRIEF

Voorwoord

Kijkje in de keuken

December; altijd een maand waarin je terugblijkt op het afgelopen jaar en vooruit kijkt naar het nieuwe jaar. Het is wel een bijzonder jaar geweest! We vierden ons 10-jarig bestaan, met vele jubileumactiviteiten. Passend daarbij was dat we het Prezo Hospicezorg keurmerk mochten behalen. Hoe trots zijn we daarop, een echte teamprestatie. Wat duidelijk anders was dit jaar, is de verandering in de zorgvraag. We hebben gemerkt dat veel van onze gasten in een laat stadium naar het hospice toe kwamen. Heel zieke mensen, met een hogere zorgintensiteit en met een kortere opnameduur. Dat maakt dat wat je vraagt van medewerkers en vrijwilligers ook verandert. Dat is bij ons goed onder de aandacht en we bekijken of op andere wijze ondersteuning kan worden 'ingevlogen', bijvoorbeeld door meer huishoudelijke ondersteuning.

In onze regio bieden organisaties in de palliatieve zorg de mogelijkheid om medewerkers te laten meekijken in elkaars werkwijze om van elkaar te

leren en kennis uit te wisselen. Voor deze gelegenheid vind ik het leuk om u via deze nieuwsbrief een kijkje in onze keuken te geven. Hoe gaat het hospice de feestdagen in? Onze warme herberg waar we niet zoals in het kerstverhaal met de start van het leven te maken hebben, maar met de afronding van het leven. December is vooral een maand van bezinning en samen met familie en naasten zijn. Het huis gezellig maken, met kaarsjes en een kerstboom. Maar hoe is dat voor iemand die aankijkt tegen zijn laatste levensfase? In het hospice vieren we de feestdagen. Het zijn zeer speciale dagen want men weet dat het iemands laatste kerst of oud en nieuw is. Maar we zien dat we de dagen wel mogen en kunnen vieren, hoe intens en emotioneel deze ook zijn. Het is herinneringen ophalen én herinneringen maken. Op kerstavond hebben we in het hospice ieder jaar het kerstconcert. Het concert wordt inmiddels door twee vaste koren gegeven, zij rouleren ieder jaar. Tussen de liederen door worden gedichten gelezen van Ivo

de Wijs. Ivo is in staat gebleken kerstverzen te schrijven die diepgang en tegelijkertijd toch ook een zekere luchtigheid hebben. Daarmee maken we het niet te zwaar. We merken dat het kerstavondconcert een beetje de sfeer van de nachtmis benadert en, met het samen zingen van bekende kerstliederen, een mooie opgang is naar de kerstdagen. Op Eerste Kerstdag worden ook naasten uitgenodigd om bij de kerstdis aan te schuiven. Onze kookgroep maakt jaarlijks een indrukwekkend kerstmenu en verzorgt een sfeervol gedekte tafel. Graag maak ik u deelgenoot maken van een klein kerstvers van Ivo de Wijs:

Stil.....

Zie de bomen ouder worden

In de storm van het bestaan

Hoor de oude takken kraken

En de klok de uren slaan.

Stil! We gaan het kerstfeest vieren

Tegen alle zorgen in

En een jonge boom versieren

Voor een splinternieuw begin.

Ik wens u, en allen die u dierbaar zijn, ook mooie en gedenkwaardige kerstdagen toe en een gezond 2019!

Evelien van Duin

Gast aan het woord

Door Carine Atzei

Mevrouw Admiraal komt deze keer aan het woord als mantelzorgster van haar zoon Alan. Zij heeft gebruik gemaakt van de thuiszorg van de VPTZ in de laatste periode van zijn ziekte.

Mevrouw Admiraal werd in 1937 in Indonesië geboren als Otilde Berdina Emilie Hagedoorn. Haar Nederlandse vader diende daar in het leger en trouwde met haar Indonesische moeder. Hij werd geïnterneerd in een Jappenkamp, maar Otilde (Otie), haar broer en drie zusters konden bij hun Indonesische oma intrekken en hebben van de oorlog wel herinneringen, maar gelukkig niet zo traumatisch als degenen die in de kampen waren opgesloten. Haar vader heeft nooit meer over die periode gepraat. Na de oorlog gingen zij voor een jaar naar Nederland, maar al gauw werd haar vader weer uitgezonden om deel te nemen aan de politieke acties en zijn zij met hem teruggekeerd naar Indonesië. Daar hebben zij nog twee jaar gewoond, maar toen de onafhankelijkheid werd getekend, keerde het gezin definitief naar Nederland terug. Dat heeft mevrouw niet als traumatisch ervaren: zij en haar broer en zusters zagen het als een avontuur. Na een korte periode in een pension in Wassenaar kregen ze een woning toegewezen en omdat haar moeder graag in een kleinere plaats wilde wonen en niet in een stad als Den Haag of Amsterdam, zijn ze in Noordwijk terecht gekomen. Op de vraag of ze wel last heeft gehad van discriminatie in die periode, toen er nog weinig anders gekleurde mensen in Nederland waren, zei ze: "Ach, ze noemden me af en toe wel pinda of zo, maar daar heb ik me nooit wat van aangetrokken."

Vier zoons

Op haar 15de kwam mevrouw Admiraal van school en ging ze werken bij Sole Mio, een instelling in de Zuidduinen van Noordwijk waar reumapatiënten verpleegd werden. Toen ze 18 was heeft ze een korte tijd een opleiding tot verpleegster in Rotterdam gevolgd, maar omdat ze vreselijk last van heimwee had, kwam ze terug naar Noordwijk om weer te gaan werken bij Sole Mio. Naast Sole Mio stond het hotel Opduin van

de familie Admiraal en door feestjes en gezamenlijke verjaardagen met de familie heeft ze haar man Piet Hein Admiraal leren kennen. Ze trouwden en kregen vier zoons: John in 1964, Dennis in 1966, Alan in 1968 en Bruce in 1969. Ze had graag ook een dochter gehad, maar na vier zoons zo snel achter elkaar en omdat de huisarts zei dat het toen wel genoeg was en dat ze anders met een elftal zou eindigen omdat ze "geen vrouw was voor dochters", vonden ook zij het wel genoeg. Ze is trouwens heel blij met haar jongens, die met elkaar altijd een hele fijne relatie hebben gehad. Nu is haar wens toch een beetje in vervulling gegaan met haar kleinkind: een kleindochter.

Het noodlot

Meneer Admiraal heeft altijd in de horeca gewerkt; in het familiehotel en later ook nog in restaurants, zoals in restaurant Het Hof van Holland en in Katwijk bij De Zwaan. Zelf heeft mevrouw nooit interesse gehad om in het hotel te werken. De familie woonde eerst in Noordwijkbinnen, maar vóór de geboorte van Alan verhuisde het gezin naar de Quarles van Uffordstraat. Alan en Bruce zijn daar geboren en mevrouw Admiraal is er altijd blijven wonen. Twintig jaar geleden sloeg het noodlot toe: meneer Admiraal werd ziek en overleed aan darmkanker. Zoon Alan kwam bij zijn moeder in huis wonen om haar te steunen. Hij had wel een relatie gehad, maar die liep op niets uit. "Die meisjes willen maar één ding, trouwen en kinderen. En daar ben ik nog niet aan toe", zei hij altijd. Dus besloot hij weer bij zijn moeder te gaan wonen en dat beviel hen beiden prima. Ruim twee jaar geleden kreeg hij steeds meer problemen met zijn darmen, maar hij had een hekel aan doktoren en ziekenhuizen en heeft in feite veel te lang gewacht met te laten onderzoeken wat er precies aan de hand was. Toen het echt niet meer ging, bleek dat hij al uitgezaaide darmkanker had. "Ik hoor het al, hetzelfde als mijn vader...". Hij heeft geweigerd om nog te proberen met chemotherapie zijn leven te verlengen. Hij had alles opgezocht op internet, alle bijwerkingen gelezen en was tot de conclusie gekomen dat hij dat echt niet wilde.

mevrouw Admiraal

Een heel moeilijke tijd brak aan, vooral voor Alan en zijn moeder. Hij wilde absoluut thuis blijven en sterven in het huis waar hij geboren was. Eerst bleef hij in zijn kamer op de bovenste verdieping, maar toen hij problemen met het traplopen kreeg, ging hij naar de eerste etage. Geleidelijk aan werd het steeds moeilijker om nog beneden te komen. Vooral toen hij morfine kreeg, slechter ging lopen en het risico dat hij van de trap zou vallen steeds groter werd. Uiteindelijk is er een bed in de woonkamer geplaatst. Aanvankelijk deed mevrouw Admiraal alles zelf, maar op een gegeven moment werd het voor haar veel te zwaar. De huisarts heeft er toen voor gezorgd dat ze via de thuiszorg hulp kreeg en daar is zij buitengewoon tevreden over. Eerst bestond de hulp vooral uit lichamelijke verzorging, maar toen ze zelf haast niet meer kon slapen omdat ze Alan niet alleen durfde te laten, kwam er ook 's nachts hulp. De huisarts had een heel goede relatie met Alan, ze werden bijna vrienden. Hij kwam zeker twee keer in de week langs en regelde alles. Om het vol te kunnen houden is ook de hulp van de VPTZ ingezet en hebben Lyda Prins en Anneke van der Valk er voor kunnen zorgen dat mevrouw Admiraal af en toe met haar vriendinnen naar de sauna kon gaan en kon blijven bridgen. Na alle negatieve berichten over de zorg is het fijn om te horen dat alles bij de familie Admiraal zo goed is verlopen: het waren alle-

maal hele prettige dames, zowel van de thuiszorg als van het Hospice. Ze konden het goed met Alan en zijn moeder vinden en kwamen altijd heel snel als dat nodig was, zo vertelde mevrouw Admiraal.

Het einde

Alan is thuis gestorven op 6 juni, precies zoals hij dat wilde, en is ook thuis opgebaard. Moeilijk als het was, heeft mevrouw Admiraal met haar jongste zoon zelf de kist dichtgeschroefd. Nu is de moeilijke tijd aangebroken om alleen verder te gaan. Gelukkig kan ze

terugkijken op een mooi leven en heeft zij een fijne groep vriendinnen die haar meenemen om leuke dingen te doen. Ze heeft veel gereisd, een paar maal naar Canada en naar Indonesië waar haar nicht op Bali een aantal huizen had en waar drie jaar geleden ook zoon Bruce is getrouwd. Bruce woont tegenwoordig in Spanje en neemt, nadat hij met zijn vrouw de kerstdagen in Nederland heeft doorgebracht, zijn moeder mee voor de jaarwisseling in Spanje. Met al die fijne hulp hoopt mevrouw Admiraal het nog een flink aantal jaren vol te houden.

Giften en donaties

De Stichting Hospice en de Vrienden van het Hospice hebben samen in het 2e en 3e kwartaal van 2018 een bedrag van € 13.915,- aan periodieke en eenmalige giften mogen ontvangen, waaronder een gift van € 4.000 van de Biermarkt in Sassenheim!

Het hospice wil graag ieder die een gift heeft gedaan persoonlijk bedanken. Maar uit een oogpunt van privacy vermeldt de bank op het rekeningafschrift alleen het bedrag en de naam van de gever. Meestal kunnen we het adres wel achterhalen, maar niet altijd. Ons verzoek aan u is dan ook of u bij het overmaken van een gift onder de opmerkingen uw adres wilt aangeven, zodat wij u kunnen bedanken.

Nieuw gastenoproep systeem

Door Evelien van Duin

In de afgelopen jaren merkten we het goed, het 'zusteroproep' systeem dat we in het hospice gebruikten, begon mankementen te vertonen. Dit systeem, waarbij de gast met een polszender of halszender alarm kon slaan, werd natuurlijk ook erg intensief gebruikt. Toen we een grote gift van 'de Ronde Tafel' uit Lisse kregen, was dit een mooie gelegenheid om alvast eens rond te gaan kijken naar een nieuw systeem. Op het terrein van domotica is in de laatste jaren erg veel vooruitgang geboekt. We hebben ons geruime tijd georiënteerd op de mogelijkheden en uiteindelijk in de firma Procomsyst een partij gevonden die onze alarmering vernieuwt en tegelijkertijd integreert in mobiele telefonie via de WIFI. Ook cameratoezicht is mogelijk, in het geval van gasten die

ernstig ziek of onrustig zijn. Dat gebeurt met een camera die met toestemming tijdelijk wordt geplaatst. De verpleegkundige kan met behulp van een zorg-app op de telefoon de gast bewaken. Toen we afgelopen zomer nog een fantastische gift kregen uit de opbrengsten van de 'Biermarkt' uit Sassenheim, bood dat ons de mogelijkheid om de vernieuwing uit te breiden met nieuwe draadloze dect-telefonie voor onze gasten. Wij kunnen nu voorlopig weer met een vertrouwd gevoel vooruit en onze gast krijgt weer regie over zijn eigen wensen in telefoongebruik en over een vertrouwd alarmering systeem.

het gasten oproepsysteem wordt geïnstalleerd

Het afscheid

Door Willy Zuijderduijn

In deze rubriek besteden we aandacht aan het afscheid. Verpleegkundigen en vrijwilligers in het hospice zijn vaak geroerd door de vele vormen en manieren waarop mensen afscheid nemen van een dierbare. Soms met verdriet, soms met humor, maar altijd passend en indrukwekkend.

Zo abrupt kan het gaan. Zo abrupt kan je leven veranderen. In het ziekenhuis horen dat het niet lang meer zal duren. Zonder nog naar je eigen huis te kun-

nen gaan in ons huis komen, in ons hospice. Daar je over moeten geven en zeggen: "Wat kan ik er aan doen". Nog mooie momenten vieren met de kinderen. Je mooie kleren aan willen met de roze schoenen eronder. Want: "Mijn verjaardag haal ik niet meer, dus vieren we nu nog een feestje." Steeds inleveren, steeds stiller. En dan vlak voor je verjaardag het afscheid. Zo stilletjes gaan.

Kaars

*Langzaam brandt jouw kaars op
Ik voel
Streel je gezicht
Met ingehouden adem
kijk ik
hoe jij je klaarmaakt
voor het witte licht
En plots
heel onverwacht
leek het alsof
jouw kaars
geen schaduw meer had*

Paul van Vliet

Internationale dag van de Palliatieve Zorg

Door Willy Zuijderduijn

Op zaterdag 13 oktober werd er weer internationaal aandacht besteed aan de palliatieve zorg. De Stichting Vrienden organiseerde samen met het management van het hospice een middag met als thema: 'Rondom het levenseinde'.

In de Oude Tol in Sassenheim was iedereen uit de Duin- en Bollenstreek van harte welkom om deze middag bij te wonen. In de huis aan huis kranten was dit

kenbaar gemaakt en kon men zich opgeven. We hebben honderd belangstellenden welkom geheten. De middag werd mede mogelijk gemaakt door Transmuralis. Transmuralis is het samenwerkingsverband tussen verpleeg- en verzorgingshuizen, thuiszorg, ziekenhuizen, revalidatiezorg en GGZ in Zuid-Holland Noord. Transmuralis bevordert de kwaliteit en regionale samenhang in de zorg en kijkt daarbij over muren van instellingen en praktijken heen.

Tijdig nadenken over het levenseinde

Rondom het thema werden deze middag drie onderwerpen besproken. Carla Juffermans, huisarts in Voorhout, is gespecialiseerd in palliatieve zorg en als consulent verbonden aan het hospice. Haar onderwerp was 'tijdig nadenken over het levenseinde'.

Wanneer het einde nadert, komt er zoveel op de zieke en de naasten af; het is mooi als belangrijke dingen bespreekbaar zijn. Nadenken over wat kan en wat wenselijk is in de gegeven omstandigheden. Er was een filmpje te zien waarin mensen lieten zien hoe daar mee om te gaan. En dat doet iedereen op haar of zijn eigen manier.

Vraagstukken rondom het levenseinde

Dick Koster, eveneens huisarts in Voorhout, kan de zorg voor de gast in het hospice overnemen als de eigen huisarts dat niet kan doen. Zijn onderwerp was 'vraagstukken rondom het levenseinde'. Daarbij werd vooral aandacht besteed aan wat mogelijk is als het einde echt heel dichtbij is. Belangrijk is dat geprobeerd wordt om de gast zich zo goed en zo lang mogelijk comfortabel te laten voelen. Dat kan op verschillende manieren. Een mogelijkheid is om met morfine bijvoorbeeld de benauwdheid weg te nemen. Het misverstand over het gebruik van morfine werd uitgelegd. Morfine is een medicijn en geen middel waar iemand aan komt te overlijden. De

palliatieve sedatie en euthanasie werden besproken en de verschillen tussen beide. Deze stappen worden altijd gezet in overleg met de gast en de naasten en wanneer de verwachting is dat het overlijden nabij is.

Opname in het hospice

Ellen Warmerdam, coördinator in het hospice, vertelde over het hospice en de thuissituatie. Hoe een opname in het hospice tot stand komt, wie daarbij betrokken zijn. De aanvraag voor een opname gaat altijd via de huisarts of het ziekenhuis wanneer de levensverwachting nog drie maanden is. Heel vaak is de opname korter. In een enkel geval langer en dan blijft de gast (indien mogelijk) in het hospice. Ook de inzet van vrijwilligers in de thuiszorg (VPTZ) werd besproken. Via de coördinator kunnen vrijwilligers ook ingezet worden bij mensen thuis wanneer daar behoefte aan is. Ook dan gaat het vooral om het ontlasten van de mantelzorg en het 'er zijn'. Tot slot liet Ellen een korte film zien over het verblijf in het hospice gezien vanuit een gast. Het besluit om naar het hospice te gaan en haar ervaringen.

Deze film is ook te zien op de website van het hospice. Er werden nog veel vragen gesteld. Niet verwonderlijk, want iedere situatie staat op zich. Belangrijk dus om tijdig na te denken over het levenseinde.

Opnamegegevens Tweede kwartaal 2018

Opnames	22
Man	8
Vrouw	14
Gemiddelde leeftijd	80 jaar
Overleden	22
Ontslag	2
Gemiddelde verblijfsduur	18,7 dagen
Komende van thuis	14
Komende uit ziekenhuis	7
Komende uit verpleeg- verzorgingshuis	1
Gemiddelde bedbezetting	69 %
Zorginzet VPTZ thuis	4 cliënten

Derde kwartaal 2018

Opnames	27
Man	18
Vrouw	9
Gemiddelde leeftijd	75,4 jaar
Overleden	27
Ontslag	0
Gemiddelde verblijfsduur	14,6 dagen
Komende van thuis	12
Komende uit ziekenhuis	13
Komende uit verpleeg- verzorgingshuis	2
Gemiddelde bedbezetting	74,5 %
Zorginzet VPTZ thuis	3 cliënten

Voor u gezien: The Leisure Seeker

Door Willy Zijderduin

Naar het boek van Michael Zadoorian. Met in de hoofdrol Donald Sutherland en Helen Mirren.

The Leisure Seeker is een romantische tragikomedie over een echtpaar, allebei tachtig jaar, dat meer dan vijftig jaar samen is. John en Ella zijn ziek: hij heeft Alzheimer, zij heeft kanker. Ze besluiten nog één keer samen op avontuur te gaan. Op *roadtrip* door Amerika, net zoals ze vroeger deden. Op zoek naar nieuwe en oude herinneringen. Zo rijden ze in hun oude camper van Massachusetts naar het puntje van Florida. Daar willen ze het huis van Ernest Hemingway bezoeken, een langgekoesterde wens van John. De *roadtrip* voert hen weg van

hun dokters en kinderen die beweren te weten wat het beste voor hen is.

Onderweg komen ze van alles én elkaar tegen. Op de campings waar zij overnachten, kijken ze terug op hun leven door middel van dia's die ze buiten, voor de camper, in het donker op een tussen de bomen gespannen doek nog één keer zien. Voor Ella is het duidelijk dat zij eerder zal komen te overlijden dan haar man en dat is iets wat zij hem beslist niet aan wil doen. Zij vindt daar een oplossing voor die voor de kinderen te accepteren en voor hen beiden heel mooi is.

De regie tot het einde in eigen hand weten te houden en samen een prachtig leven afsluiten. Mooier kan het bijna niet.

Prezo Keurmerk behaald!

Door Evelien van Duin

Op 13 juni 2018 is Hospice Duin- en Bollenstreek bekroond met het kwaliteitskeurmerk: PREZO Hospicezorg. Dit keurmerk wordt verleend door Stichting Perspekt. Hospice Duin- en Bollenstreek is door deze onafhankelijke organisatie op 18 prestaties beoordeeld. Van woon- en leefsituatie, tot sociale, spirituele en fysieke aspecten van de zorg, tot de stervensfase en nazorg.

Bij dit keurmerk gaat het om onze gasten en niet zozeer om de papieren processen. Dat sprak ons erg aan. Bovendien wordt je alert op wat kwaliteit betekent en wat dat oplevert. Met een werkgroep waarin vrijwilligers, verpleegkundigen, geestelijk verzorgers en bestuur participeerden hebben we deze certificering gedurende een jaar voorbereid.

Eerste toetsing

Vorig jaar zijn wij als organisatie voor het eerst getoetst door een auditteam van Perspekt. Een mooi moment, vlak voor het 10-jarig bestaan, zo vonden wij. Jammer genoeg waren we niet in één keer geslaagd

maar de opmerkingen die we kregen, daar konden we echt wel wat mee. Het hospice heeft vele onderdelen wel boven de norm behaald. Met name de invoering van 'familiezorg' en de eigen regie van de gast werd zeer hoog gewaardeerd. Een prestatie van formaat! Centraal bij de beoordeling stond de beleving van de gasten.

Hoe ervaren zij de zorg en de sfeer binnen het hospice en hoe wordt dit gerealiseerd? Voor Hospice Duin- en Bollenstreek is dit een geweldige erkenning en stimulans om door te gaan op de manier waarop wij persoonlijke zorg bieden aan mensen in hun laatste levensfase.

Resterende verbeterpunten

Dus gingen we met volle kracht vooruit om de resterende punten te verbeteren! Allereerst was daar het zorgdossier. Een verbeterplan werd gerealiseerd, in samenspraak met het verpleegkundig team. Daarna werd een training in Palliatief Redeneren gevolgd en werd het

individueel zorgplan concreet gemaakt. De vernieuwde werkwijze is op 2 januari 2018 geïmplementeerd. Ook andere, wat minder ingrijpende punten, werden aangepakt. Op maandag 19 maart heeft de her-audit plaatsgevonden. Wat fijn dat toen het keurmerk is behaald en dat we nu aan onze omgeving kunnen laten zien dat we volgens de algemeen geldende kwaliteitseisen werken. Maar dat betekent niet dat we stil gaan staan. We blijven een organisatie in ontwikkeling en zullen steeds kritisch blijven in wat we doen en waarom we het doen. Met elkaar kijken we iedere keer weer wat mogelijk is. In overleg met onze gasten, de naaste familie en onze medewerkers en vrijwilligers. Dat is een voortdurend proces. Wij zijn enorm gemotiveerd om dat te blijven waarmaken!

Op 13 juni 2018 ontvingen wij bericht van Perspekt dat zij het advies van het auditteam hebben overgenomen en Hospice Duin- en Bollenstreek wordt opgenomen in het openbare register van de Associatie Hospicezorg Nederland. De associatie zal het keurmerk aan onze organisatie toesturen. Het certificaat is met trots opgehangen in onze entree van het hospice. Een blikvanger!

De oprichting van de Vrijwilligers Raad

Door Willy Zuijderduijn

Het hospice is een professionele organisatie, maar ook een lerende organisatie. Naast de professionals die er werken zijn er ook veel vrijwilligers werkzaam. Wat is de invloed van die grote groep op het reilen en zeilen in het hospice? Wordt hun geluid voldoende gehoord? Twee vrijwilligers hebben zich de vraag gesteld hoe dit alles vormgegeven kan worden. En zo ontstond uiteindelijk de Vrijwilligers Raad (VR).

De twee vrijwilligers die in eerste instantie de kar trekken stellen zich voor.

Ouko Beuving is voorzitter. Ouko komt uit de onderwijswereld en was lange tijd werkzaam als bestuurskundig adviseur. Sinds 2013 is hij als vrijwilliger werkzaam in het hospice.

Maria Groenewegen is secretaris. Maria heeft gewerkt als manager bij de overheid en had als aandachtsgebied handhaving, openbare orde en veiligheid. Zij is sinds 2016 werkzaam als vrijwilliger.

Hoe zijn jullie in het hospice terechtgekomen?

Maria: ik zou gaan stoppen met werken bij de overheid en wilde met mijn ervaring toch iets blijven doen. Coachen, met mensen werken, gesprekken hebben met collega's. Ik heb persoonlijk wel wat meegereggen over de zorg.

Ouko: Ik ging met pensioen en wilde ook iets blijven doen. Ik ben nieuwsgierig en

van zorg wist ik niets. Daar ben ik me in gaan verdiepen en zo kwam ik bij het hospice uit. Met mensen om gaan, de zorg, maar ook de psycho-sociale kant, spiritualiteit, bijzondere gesprekken. Dat vindt allemaal af en toe plaats en is heel waardevol. Ik wilde graag maatschappelijk betrokken zijn. Ik werk ook mee aan een radioprogramma. Iets vrolijks. Dat houdt het in balans. Bij mijn werk in het hospice is de zorg heel belangrijk, dat beslaat wel 80% van de tijd. Daarnaast is het van belang de naasten ontlasten. Dat is mooi. Het dienende aspect moet je wel in je hebben om dit werk te kunnen doen. Er zijn! Je moet goed kunnen kijken en luisteren en je bescheiden opstellen.

Hebben jullie voorheen iets gemist in het hospice, bijvoorbeeld in de vorm van een overleg? In een werkomgeving is vaak ook een werkoverleg. Met zoveel vrijwilligers dat niet eenvoudig te organiseren.

Ouko: Ik zag het organigram van het hospice en besepte dat de groep vrijwilligers (het stille kapitaal) geen plek had in de ontwikkeling van het beleid. Dat viel mij op. Voor een andere organisatie was ik ook met dit onderwerp bezig en toen ben ik met de manager, Evelien van Duin, gaan praten. Later hebben we ook met het bestuur gesproken. In eerste instantie werd er geopteerd voor een klankbordgroep, maar dat bleek te vrijblijvend. De voorbereidingsgroep opteerte voor

een Vrijwilligers Raad en het bestuur stemde daarmee in. De VR is formeler. De Raad heeft ook bevoegdheden en adviesrecht; gevraagd en ongevraagd. We signaleren zaken die risicovol zijn. Vrijwilligers hebben ook een verantwoordelijkheid! Wat ik bijvoorbeeld gemist heb bij de voorlaatste sollicitatieprocedure voor een nieuwe coördinator in 2017, was dat de vrijwilligers hierin niet participeerden. Bij de laatste sollicitatiegesprekken afgelopen september is wel een vertegenwoordiger van de VR betrokken geweest.

Maria: Een trigger voor mij was de certificering, PREZO. Dat gaat over kwaliteit. Daar hoort ook bij ontwikkeling en borging. Dat is heel belangrijk en dat betekent ook vrijwilligers opleiden en opleid houden. Daarnaast zien we meer gasten met een zwaardere problematiek. Het is belangrijk om daar afspraken over te maken; hoe gaan wij daarmee om? Ik vind dat daar nu niet voldoende aandacht voor is. Vrijwilligers moeten ook daar goede handvatten voor krijgen; hoe daarmee om te gaan.

Ouko: Scholing is belangrijk; je moet blijven scholen. Maar daarnaast ook borging van de scholing in de dagelijkse praktijk.

Maria: Vrijwillig is niet vrijblijvend! Dat wil ik echt benadrukken en het werkt aan twee kanten: zowel de vrijwilliger als de organisatie moet zich daarvan bewust zijn.

Biedt een vorm van werkoverleg hier uitkomst? In andere organisaties wordt het ook gedaan. Hoor en wederhoor.

Ouko: Er is nu te veel vrijblijvend. En er kan en moet gebruik gemaakt worden van de expertise van vrijwilligers. Een werkoverleg is moeilijk te organiseren maar wat wel kan, is steeds de nieuwe groep bij elkaar houden en overleg hebben. Want gebleken is dat zo'n groep heel hecht wordt gedurende de cursus en bij elkaar blijft. Nu de cursus dit jaar op een andere manier wordt geregeld, weet ik niet hoe die binding zal zijn.

Maria: Het allerbelangrijkste is: wees zuinig op de vrijwilligers. Blijf ze boeien en binden.

Wie is de initiator geweest in dit geheel?

Ouko en Maria: Wij hebben een oproep gedaan: Wie wil er meedenken over een

Boven vlnr: Ouko Beuving, Jacques Erades, Hanke Remmerswaal
Onder vlnr: Clasien Schoon, Marja Hoogervorst, Maria Groenewegen

Klankbordgroep? Door voortschrijdend inzicht is dit dus de VR geworden. We hebben nu zes leden en zijn nog op zoek naar een zevende lid. De VR bestaat nu uit Clasien, Hanke, Marja, Jacques en wij tweeën. We komen drie keer per jaar bij elkaar en één keer met het bestuur. Bij ieder overleg is ook een coördinator en de manager aanwezig.

Jullie geven, gevraagd en ongevraagd, advies. Wat als een advies niet opgevolgd wordt?

Ouko: Als een advies niet opgevolgd wordt en de argumenten van het management zijn niet voldoende voor ons, dan gaat het naar het bestuur en het bestuur beslist. Wij willen de transparantie bevorderen.

Wat gaan de andere vrijwilligers hier van merken?

Ouko: Hopelijk heel veel. De betrokkenheid en motivatie van vrijwilligers wordt vergroot. Belangenbehartiging, dat is het. Niet op individueel niveau, daar is de coördinator voor.

Maria: We willen een steentje bijdragen aan de ontwikkeling van het vrijwilligersbeleid en dat naar de vrijwilligers terugkoppelen.

Hebben jullie informatie in kunnen winnen elders? Zijn er hospices die dit fenomeen kennen?

Ouko: Het bestaat inderdaad al in andere hospices. Daar heeft de VR ook invloed. De vrijwilliger van nu is anders dan tien jaar geleden. Vrijwilligers zijn mondiger en weten duidelijk wat zij wel en niet willen.

Maria: De gasten van nu zijn ook anders, mondiger. Dat vraagt ook wat van de vrijwilliger en op die ontwikkelingen moet je inspelen.

Maria en Ouko zijn van mening dat medezeggenschap en participatie in besluitvormingsprocessen vandaag de dag steeds meer worden gezien als functioneel voor de organisatie. Bestuur en management zijn eveneens van mening dat de VR een waardevolle aanvulling is.

Gé-Ans, onze nieuwe medisch pedicure en schoonheidsspecialiste

Door Carine Atzei

Gé-Ans van der Gugten is van oorsprong Noordwijkse en woont nu met haar partner en twee van haar drie kinderen in Noordwijkerhout.

Na haar opleiding bij Schoevers in Den Haag ging Gé-Ans aan de slag als secretaresse bij Het Zilveren Kruis. Daar heeft ze een mooie carrière opgebouwd. Na 20 jaar dacht ze: wil ik dit de rest van mijn leven blijven doen? Het antwoord was een duidelijk 'nee'. Ze besloot haar baan bij Het Zilveren Kruis op te zeggen en in de firma van haar partner, een bedrijf in vaste planten, de administratie te gaan doen. Het beperkte menselijke contact dat die baan met zich meebracht, was niets voor haar en zo besloot ze een opleiding tot schoonheidsspecialiste en medisch pedicure te gaan volgen. Toen ze die had afgerond, opende Gé-Ans een salon bij het bedrijf van haar partner en heeft ze een periode bij de Hotels van Oranje en Huis ter Duin gewerkt. Het

commerciële aspect daarvan lag haar niet, waarna ze een baan vond bij Zorghotel De Kim, waar ze nu al bijna dertien jaar lang met veel plezier op de donderdag werkt. Daar heeft ze gemerkt dat ze graag iets wil betekenen voor mensen die aan het revalideren zijn van een operatie en voor zieke mensen, ook als zij terminaal ziek zijn.

Enkele dagen per week werkt Gé-Ans in haar eigen salon in Munnekewij (Topaz), een woonzorgcomplex in Noordwijkerhout. In haar salon behandelt zij de bewoners van Munnekewij en mensen die buiten het complex wonen. Daarnaast werkt zij ook minimaal één dag in de week als medisch pedicure en schoonheidsspecialiste in Jeroen, een woonzorglocatie voor ouderen in Noordwijk. De behandeling vindt plaats op de kamer van de bewoners. Al met al een fulltime job. Op de vraag of ze dan wel tijd heeft om ook nog in het Hospice te werken, zegt ze dat ze er al lang aan dacht dat ze graag wat wilde betekenen voor een

Gé-Ans van der Gugten

hospice en omdat ze in haar carrière als secretaresse heel goed heeft leren plannen, gaat dat prima. Toen er een oproep op Facebook verscheen dat ons hospice een pedicure zocht, hoefde Gé-Ans dan ook niet lang na te denken en meldde ze zich bij ons aan. We hopen dat we lang van haar expertise gebruik mogen maken. Welkom, Gé-Ans!

Afscheid Ellen Warmerdam en welkom Liane Heuzen

Op 25 oktober hebben we afscheid genomen van Ellen Warmerdam. Ruim tien jaar heeft zij zich met hart en ziel voor het hospice ingezet en was het werk altijd een mooie inspirerende werkomgeving voor haar. In het afgelopen jaar werd dit anders, mede door wat zij in haar persoonlijk leven meemaakte. Dit heeft grote impact gehad, niet alleen voor haarzelf en haar gezin, maar ook voor ons als team om haar heen. Uiteindelijk heeft Ellen de

beslissing genomen om haar werkzame leven in ieder geval tijdelijk te onderbreken en er voor haar gezin te zijn. Onder grote belangstelling van alle vrijwilligers, verpleegkundigen, collega's en bestuursleden hebben we haar uitgezwaaid. Liane Heuzen is ons coördinatorteam vanaf december komen versterken en we hopen met elkaar weer een mooi en inspirerend team te vormen. In de volgende nieuwsbrief zal Liane zichzelf voorstellen.

*“Want als de ogen zich sluiten
en het zicht naar binnen keert,
waar ben ik dan?
En jij? En wij?”*

Bert Schierbeek

Vrienden van het Hospice

Het Hospice is grotendeels afhankelijk van sponsoring, giften en donaties. Ook U kunt ons steunen door lid te worden van de Stichting Vrienden van het Hospice. De minimale bijdrage is € 15,- per jaar. Mail uw aanmelding naar vrienden@hospiceduinenbollenstreek.nl of stuur onderstaande kaart in.

Vriendenkaart

Ja, ik meld mij aan als vriend van het Hospice.

Naam Dhr./Mevr.
Adres
Postcode/Woonplaats
Telefoonnummer
E-mail
Mijn jaarlijkse bijdrage is €..... per jaar (minimaal € 15,-)
Datum ...-...-.... Handtekening

s.v.p. in een gefrankeerde envelop sturen aan: Stichting Vrienden Hospice Duin- en Bollenstreek
Hoofdstraat 51
2171 AR Sassenheim

Of mailen naar vrienden@hospiceduinenbollenstreek.nl. U kunt ons telefonisch bereiken op 0252-227139.

Colofon

Opmaak en druk: Drukkerij Flora Lisse
Redactie: Carine Atzei, Evelien van Duin,
Lisette van der Lans, Willy Zuijderduijn
Eindredactie: Tot en Met producties Lisse

Drukkerij Flora en Tot en Met producties zijn sponsor van de nieuwsbrief van het Hospice Duin- en Bollenstreek.

Aan deze uitgave werkten mee: Mevrouw Admiraal,
Ouko Beuving, Maria Groenewegen, Gé-Ans van der Gugten.

Contactadres:

Hospice Duin- en Bollenstreek
Hoofdstraat 51
2171 AR Sassenheim
www.hospiceduinenbollenstreek.nl
@: info@hospiceduinenbollenstreek.nl
T: 0252 227139
F: 0252 225888

Stichting Vrienden

@: vrienden@hospiceduinenbollenstreek.nl
Bankrekening: NL81RABO 0131 2886 79
T: 0252 227139